

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaságok s a budapesti fodrászsegélyzők betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye.

FODRÁSZUJSÁG

FODRÁSZOK és BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára
20 kr. Kapható a
kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:
VI., Laudan-utca 7. sz.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez czimzendők.

Kiadóhivatal:
VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
Minden pénzbeli küldemények, hirdetések, felezőlapok a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

A kereskedelemügyi miniszter s az ipartestületek.

(L) A mikor Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter költségvetési beszédében az ipartestületek működésének hiányos voltára utalt, azt hittük, hogy hiven elődjeihez nem annyira az ipar érdekében, mint inkább mondani akart valamit, nehogy az a vád érje, mintha az ipar őt nem érdekelné. Mert megszoktuk, hogy ő nagyméltóságáék nem igen szoktak törődni az iparral, legkevésbé az iparosság érdekeivel. Azonban csalódásunk után örömmel köszöntjük Magyarországon ez időszerű kereskedelemügyi miniszterét, mert látjuk, hogy figyelmét kiterjeszti reánk is, azokra, akik ezideig hiába vártuk érdekeink megóvását. Elhagyatottságunkban jólesőleg veszünk tudomást, hogy végre oly férfi került az ipar- és kereskedelem ügyéire, aki nem csak szóbeszéddel, de tettekkel is dokumentálni akarja, hogy méltó diszes állására

A leirat így szól:

Valamennyi magyarországi kereskedelmi és iparkamarának.

A hazai ipartestületek jelenlegi állapotáról hivatalbeli elődöm által készített részletes statisztikai felvétel eredményéből örömmel vettem tudomásul, hogy a képesítéshez kötött kézműipar üzöknek eddigelé már 50%-a él ipartestületi kötelékben és a meglévő ipartestületek jórészt eredményesen végzik az iparosok közt a rend megszilárdítását és hasznára vannak a munkaadók és munkások közti békes együttműködésnek.

Ugyanekör azonban sajnos tapasztaltam, hogy a már létező ipartestületek az ipartörvény 126.

§-ában körülírt azon feladatnak, melyek őket az iparoktatás, a szakképzés, szövetkezetek alakítása és általában a képesítéshez kötött kézműipar fejlesztésének terére utalják, vajmi csekély mértékben, mondhatni csupán szórványosan tesznek eleget és részben talán ezen körülmény oka annak, hogy az érdekelt iparosoknak még mindig jelentékeny százaléka idegenkedik ily testületek alakításától, melyek körén belül szakmabeli érdekeiket eléggé érvényre jutni nem látja.

Miután azonban a helyenként e téren is felmutatott eredmények azt látszanak igazolni, hogy e testületek kellő vezetés mellett a kézműipar fejlesztésének is alkalmas szervei lehetnek, a nélkül pedig közigazgatási feladataikat sem képesek megfelelően ellátni, sulyt fektetek arra, hogy a testületek egy részénél tapasztalt meddőség okai felderitessenek s ott, ahol lehető és szükséges, a mutatkozó hiányok pótoltsanak.

Azon természetes érdekkapcsolatnál fogva, mely a kamara és kerülete ipartestületei között, törvényes rendelkezés hiányában is — fennáll és ápolandó, — de tekintettel azon felmerült jelenségre is, hogy éppen egyik ipartestület kebeléből önálló iparkamara létesítésre irányult mozgalom a hazai ipartestületek többségének pártolásával találkozott, a kamarának saját érdekében fekvő elsőrendű feladattá képezi e jelenségeket komoly és beható figyelmére méltatni s azok okainak és orvosszereinek felderítése mellett egyuttal azon módokat is megfontolás tárgyává tenni, melyek mellett a kamara és kerülete ipartestületei között bensőbb összeköttetés volna létesítendő.

Utalással tehát az ipartestületi összeírásnak a

kamara előtt már ismert eredményeire, felhívom a kamarát, hogy kerülete összes ipartestületeire kiterjeszkedve, tegye beható tanulmány tárgyává azon kérdést, hogy e testületeknél általában egyes szórványos eseteket kivéve az iparfejlesztés tekintetében észlelhető meddőségnek mik az okai, s a mutatkozó hiányok mennyiben orvosolhatók.

Jelentésében ne tartózkodják egyes testületek konkrét bajainak s e bajok konkrét orvosszereinek felemlítésétől sem, hanem világítsa meg az egész kérdést a magavalóságában, terjeszkedjék ki minden oly részletre, mely a viszonyok jelzett kedvezőtlen alakulásának oka s azok kedvezőbbé fejlődhetésére alkalmas.

A fentiek szem előtt tartásával szerkesztendő jelentés legkésőbb f. é. december 31-ig elém terjesztendő.

A m. kir. központi statisztika hivatalt egyidejűleg utasítottam, hogy a kamara kerületéhez tartozó testületek kérdőíveit, ha a kamara eziránt megkeresné, a kamarának rendelkezésére bocsássa a visszaszolgáltatás feltétele mellett.

A mi a leiratnak az iparoktatásra és szakképzésre vonatkozó részét illeti, bátran állithatjuk, hogy nincs ez idő szerint oly hazai ipartestület, mely az iparoktatásra és szakképzésre nagyobb gondot fordítana, mint a mi ipartestületünk. Hisz ipartestületünk kebelében oly intézmények létesültek, ahol bárki, a ki iparunkhoz tartozik, legyen az tanonc vagy segéd, a szakma összes ágazatában tökéletes kiképzést nyerhet. Ipartestületünk ma akként van

berendezve, hogy még a szaktársak nejük és leányaik is ingyenesen kiképeztetnek. Akiben megvan az ipar iránti szeretet, a ki belátja, hogy a további kiképzés csak hasznára válhat, arról atyailag gondoskodott ipartestületünk vezetősége.

Tehát a mi e pontot illeti, nyugodt lelkiismerettel lehet ipartestületünk vezetősége.

De a leirat eléggé bölcsen az ipartestületek közigazgatását is kifogásolja és keresi, kutatja a miniszter ennek okát. Mert az ipartestületek mai közigazgatása semmiképen sem felel meg a kor igényeinek. Az ipartestületek közigazgatási szereplése nevetséges. Mint a hatóságok kiegészítő részei, csupán kötelességek teljesítésére vannak utalva és nélkülözik a jog gyakorlását. Nincs hatáskörük és ezáltal nem képesek közigazgatásilag hivatásuknak megfelelni. De azt hisszük, hogy a leirat folytán fel fogják sorolni bajukat az ipartestületek és reméljük, hogy a miniszter ur lelkiismeretesen fog hozzá látni azok orvoslásához. De aztán ne érjen bennünket újabb csalódás. Mert nem egyszer üdvözlöttük a napnak arany sugarait és a rá következő záporosó egy újabb csalódással gazdagított bennünket.

A fodrász üzletek megrendszabályozása.

Hazánkban a kor szelleme működik ;
— — — — haladás a jelszó !

E hang lebeg ezreknek ajkain, e hang által vannak ösztökélve ezrei a népnek, hogy emelkedő iparunk, kereskedelmünk s szellemi művelődésünket a nép javára, boldogu-

Tárcza.

Az ipar keletkezése.

(Folytatás.)

Itt találjuk az iparfejlődésnek első nyomait; itt látjuk a mesterségnek némi kis fejlődését. A görög városok között csak Athén tett ez irányban kivételt, mert e város melegen karolta fel az ipart és Themistokles idejétől kezdve nagy eredményeket mutatott fel e téren és meggazdagodott. Az egész Athéni polgárság iparral, kereskedelemmel és művészettel kezdett foglalkozni. A legelőkelőbbek vetették tevékenységüket e tere; így pl. Demosztenez atyja vasáros volt; Platonról azt mondják, hogy később maga is olajat árult stb.

Az iparnak kedvező törvények hozattak és a vele való foglalkozás a polgárság minden rétegében elismerésben részesített. Az Athéniak olyan törvényt hoztak, hogy azon idegen, a ki Attikában gyárat állított fel, a polgári jogot nyerte el, mely jogban több esetben még a királyokat sem részesítették.

Athént követték más görög városok is s ezekben is felvirágzott az ipar. Mondhatni, hogy Athén, Korint és Kréta voltak az ipar uttörői. A karthagoi köztársaságnak alapját és éltető erejét egyedül az ipar és kereskedelem adta

meg. A görögök ezen városokban az ipari telepeket formális állami intézményekkel alapították meg a czélből, hogy politikai hatalmukat növeljék és megszilárdíthassák; amit annál biztosabban érthettek el, mert felvirágzott iparuk és szétágazó művészetük által nagy vagyonosodásra tettek szert.

Az európai Görögországba a phoeniciak ültették át az ipar különböző neveit: a tarka szövetek készítését, melylyel Aphrodite papnői foglalkoztak; a szövés és finom gyapju szövetek festésének mestersége Phoeniciából jött és akkor alapítottak műhelyek és gyárak különféle iparcikkek készítésére. A phoeniciai biborfestés világhírű volt. Ez által szegény Korinthus a legelső áruipiacz lett és az ipar által adhatott foglalkozást számos embernek és szaporította az állami vagyont. Felvirágzott még továbbá a bányászat, az érzékszítés és más iparágak feldolgozása.

A hellen városok között kiváló helyet foglalt el Phokaea is mint olyan, hol az ipar lendületet nyert. Joniában a földmivelés helyett az ipar és kereskedelem teremtette meg a polgári jólét alapját. Később a kereskedők oly szélsőségekbe mentek, hogy pl. Miletusban a hajókon tartották gyűléseiket, mintegy bizonyítva evvel önállóságukat, hatalmukat. Emlékeket emeltek az új jövedelmi források, az ipar és a technikai találmányok megörökítésére; így pl. Athenae istennő óriási remek szobra aranyból, elefántcsontból azért állítottatott fel, hogy bámulatot és csodálkozást keltsen és teljes bizonyítéka legyen a nagy ipar és kereske-

lására s szeretett hazánk felvirágzása érdekében mennél nagyobb mértékben fejleszthessék.

Hozzánk is elhangzott az iparfejlesztésnek szent szava, mely örökké fülünkben cseng, szünet nélkül serkentve bennünket is.

Ki van tűzve nálunk is a „haladás“ szent zászlaja, mely alatt tömörülve, testvéries szeretetben egyesülve, összevetett vállakkal, szaktudásunkkal egymást támogatva és ösztönözve, a cél elérésében, mit mi szellemi műveltség, ipar és kereskedelem fejlesztésnek nevezünk.

Osztozunk mi is a tevékenységben mindnyájan, kik iparunkat űzzük, küzdünk és fáradunk, éppen, hogy csak létünket fenntartva, szellemileg és anyagilag áldozatokat hozva, iparunk reformálása és haladása érdekében. Hangoztatom, hogy anyagi áldozatokat is hozunk iparunk emeléseért.

Álljon elő, ki nem lát haladást iparunknál! De az előbb tekintsen körül, nézze a mult kezdetlegességeit és a jelen nagy fejlődöttségét, aki nem látja a nagy különbséget az utóbbi óriási előnyére, az vagy vak, vagy rosszakarattal veti iparunkra a követ.

Mindenki látja, hogy a fodrász ipar manapság már arra a magaslatra emelkedett, mely bármely követeléseknek megfelel.

Mindenki elismeri ezt, csak dr. Schermann Adolf tisztí főorvos ur nem. Megütötte a nagy dobót, mert szerinte a fodrászüzletek megrendszabályozása égető szükségét képez. E főorvosi dob egy év óta többször megüttetett és hallatja annak vészbömböléseit.

Ez nagyon hasonlatos azon katonakürtös esetéhez, ki kemény hidegben a mezőn hangszerén játszván, egyszer csak azon veszi észre magát, hogy az nem szól, hanem amint a meleg tanyára ért megeredt a kürt szava s hallatta mindama hangokat, melyek bele lettek fuva s benn fagytak volt, a melegbeif fölolvadtak és szóltak. Csakhogy míg a megeredt kürt szava nagy multságára szolgált a kürtös Katájának, addig a tisztí főorvos ur, megeredő ujbóli-ujbóli dob ütése, felcizfrázva a napi sajtó laikus és elfogult kom-

dói város gazdagságának és a művészetek virágzásának, mely a polgárokat lelkesíti. — Az ipar tagadhatatlan nagy jövedelmet hozott a tengeri kereskedelem segítségével és hatása átment a fejlesztett művészetre, megtartva hatását akkor is, midőn a kényurak elhagyták.

Találmányok helyén kiváló helyet foglalt el *Görögország*. *Chioson és Homeridák* szigetén, ahol az ipar virágzott, találták fel azt a mesterséget, hogy a vasat és más fémdarabokat tűz alkalmazása által összeforaszszák és az érczet a művész, a mester akarata szerint használhatóvá, engedékenynyé tegyék. *Glaukus* volt ennek feltalálója és emiatt nagy hírben állott.

Ily uton haladva Görögország más szerepet játszhatott volna, ha vezérlő városainak példáját követi; hanem polgárainak többsége nem nézte a keresetben létezésének célját és újra meg újra a háboruk démonja csábította a csaták mezéjére; minek következtében az ipar fejlesztése elhanyagoltatott. Ez az oka annak, hogy *Görögország* nem juthatott az állam valódi nagyságához; holott, ha az ipar és művészet terén megmarad, a világ vezérlő szerepét vihette volna.

Az ókorból még csak az egyiptomiak érdemelnek említést, a kiknél a főfoglalkozás ugyan a mezőgazdaság volt, de biztos adatok vannak arra, hogy az ipar, kereskedelem és a hajózás versenyzett a mezőgazdasággal.

mentárjával, nagy kárára van több száz fodrászüzletnek, mert bizalmatlanná teszi a közönséget.

Sok darab kenyeret vesz el a szánkából a főorvos ur, az ő szabályrendeletével, de ha ezt a közegészség követeli, ha ezzel az emberiség egészségét megmentjük és életét szilárdítjuk, akkor magam is azt mondom, hogy megkell rendszabályozni a fodrászokat, sőt tovább megyek, el kell söpörni a föld színéről, e vést terjesztő ipart, ha szabályrendelettel nem megy, hát elő az inkuizició tüzes vasaival. De előbb legyünk igazságosak és vizsgáljuk meg, hogy való-e az, mit egy ember állit, mert talán csak ember a tisztí főorvos ur is és nem csalhatatlan a bölcsesége.

Bárhogyan elmélkedünk is a szabályrendelet felett, bármiként analizáljuk is azt, az eredmény csak oda konkludál, hogy az nem a bajok orvoslására, a kórok desinficiálására csináltatott, hanem — mivel mást nem lehet követeltetni — csak egy csomó ember kenyere elvételére, hogy ne mondhassa a laikus közönség, hogy a tisztí főorvos ur nem dolgozik. Mint a vásári bódé nagy dobosa, nem azért dobol, hogy zenei tudását, zenei költészetét csodáltassa és hasznára legyen a zenészetnek, hanem csak dobol, hogy hallja a nép, hogy ő dobol, hallja a gazda, hogy nem érdemtelenül fizeti, mert veri a nagy dobót bum, bum.

A tisztí főorvos ur halátott közegészségi hibát a fodrász üzletekben, ha látta volna, hogy a fodrász üzletekből veszedelmes bajok ragadnak az emberekre, mondom, ha látta volna, mint a hogy nem, akkor akként intézkedett volna, hogy a baj lokalizáltassék. A laikus közönség azt hiszi, hogy a szabályrendeletnek az a hivatása. Dehogy kérem! Ettől a szabályrendeletől lehetne inficiálni, ép úgy mint most inficiálhatnánk, ha nem volnánk szakemberek és nem volna humanizmus a lelkünkben. Legjobb lett volna, ha a tisztí főorvos ur ezt adja neki czimül, hogy „a borotválás díjának felemelése.“

Egy pont gondoskodik arról is, hogy a jövendő borbélyainak orvosi tudással is kell birni. — No — no, mintha itt látnók a lólábat, hát oly gyöngye volna már az orvosi praxis? No hát csak tessék, hiszen talán mi is keresünk egy darab kenyeret, ha iparunkat elveszik, hát megkeressük kenyerünket kőhordással, de ha e szabályrendeletet betartják az orvos utódaink, akkor hamar fognak követni bennünket a kőhordásban. Mert bizony fájdalom, nem olyan dusan jövedelmező üzlet a mi iparunk.

Oh Mózes próféta! miért nem irtad ezt is a kötáblára, hogy «Más iparát, darabka kenyerét ne irigyeld és ne kívánjad magadnak, amen.»

Paulik József.

Le az álarcczal!

Most, midőn nem csak mi fodrász iparosok, hanem a mi példánkat követve több iparág munkásai is; első sorban az építészek — zászlót bontottak a kontárok kiirtására, szükségét érzem egy pár szót szólani a mi mozgalmunkról.

Ismerjük azon előzményeket, melyek kezünkbe adták a fegyvert, hogy szakmánk megvédéseért a betolakodó kontárok ellen állást foglaljunk.

Tudjuk jól, hogy főnök szaktársaink a megélhetés némi biztosításáért, mi segéd munkások pedig jövők biztosításáért szálltunk sikra és célul tűztük ki magunknak, a kétes existenciákat szakmánk köréből kiszorítani. Bele mentünk ezen nagy mozgalomba, zászlót bontottunk és annak tisztaságát ez ideig megtudtuk védelmezni daczára

a kontárok mindenféle ocsmány rágalmainak és otromba fenyvetéseinek. Hanem most, midőn felpillantok zászlónkra, egy sötét foltot látok ott, a mely szent ügyünk fényét egészen elhomályosítja. A mi azonban a legszomorubb jelenség, ez az, hogy azt a foltot szakmánk emberei ejtették zászlónkon. Nem azon segéd szaktársaimat értem — sajnos, hogy szaktársaimnak kell őket neveznem — a kik mozgalmunk kezdetén mellüket verve kigyót-békát kiáltottak a kontárokra és most mégis a kontár szekérét tolják, ezekről nem akarok tudni semmit, mert először van köztük sok indifferens és kiskoru egyén, másodsor mert azt találná valaki kisütni reám, hogy személyeskedem. Hanem igen is azokról a fodrázmesterekről akarok szólni, a kik azon határozatot, a mely azt mondja, hogy junius 30-án tul is kontárnál alkalmazásban lévő segédet tanult fodrászmester üzletében alkalmazni nem fog — elfogadják és sajátkezüleg a becsületes kötelezettsége mellett alá is irták.

Feltételezem minden fodrászmesterről, hogy mielőtt ezen határozatot alá irta, jól meggondolta mit cselekszik és tudja azt is, hogy midőn azon határozatot aláírja, azzal ígéretet tesz, hogy a kontárokkal minden üzleti összeköttetést megszakít. És ime most, midőn az aláírási lajstromot átolvastam egy pár oly fodrázmesternek a nevét is ott találtam, akik még a mai napig is oda adják iparengedélyüket a kontárnak, vagyis saját nevükkel tartják fen a kontárnak az üzletét. Ez kétszínűség! A legvakmerőbb paczkázás szent ügyünkkel! Nem kutatom, vajjon anyagi érdek vezérli-e ezen embereket, vagy talán sógorság, komaság, fűzi-e a kontárhoz, hogy neki illye áldozatot követelő szolgálatot tesznek. Nem keresem az okot, hogy miért akarják ezen emberek saját sirjukat megásni, miért iparkodnak a kontárok piszkos táborát még jobban szaporítani, hanem azt igen is megkövetelem, hogy ha valaki kötelezi magát kontártól elbocsájtott segédet üzletében nem alkalmazni, hogy akkor ne támogassa a kontárt saját iparjogával, a mennyiben azt neki rendelkezésére bocsájtja. Mert ezzel nem hogy elősegítené szent ügyünket, hanem kétszínű játékával csak hátráltat bennünket a kontár férgek kipusztításában. Ezért ismételten felszólítom ama bizonyos fodrászmestereket, a kik iparjogaikat kontárnak adták vagy üzletüket ugyancsak kontárnak adták bérbe, vonják vissza aláírásaikat, tegyék le az álcát és ne piszkítsák be azt a lobogót, melyet mi oly féltve őrzünk! Nem kell a mi táborunkba olyan katona, a ki *látszólag* minket támogat, *tényleg* azonban *ellenségeink* számát szaporítja. Vagy legyen igaz harcos, vagy ha kétszínűséggel akar bennünket elámitani, lerántjuk róla az álarcot és pelengérré állítjuk torz arcát. Gondolják meg jól ezen fodrázmesterek vajjon mit tesznek akkor, midőn iparengedélyüket a kontár rendelkezésére bocsátják, ha az a kontár mindjárt rokon, vagy testvér is. Ott a hol egyszer a saját megélhetés biztosításáról van szó, ott megszűnt a sógorság, komaság és ott az embernek mindig a saját és a szakma érdekeit kell szem előtt tartani. Azért hangsúlyozom még egyszer: vonják meg azon fodrászmesterek a kik a határozatot elfogadták és azt sajátkezüleg alá is irták a kontároktól iparjogaikat, vagy ha azt nem teszik, vonják vissza aláírásukat. Le az álarczczal!

Rostásy Géza

Késedelmi kamat!

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. é. junius hó 11-én 35,113 sz. a. kelt s Háromszék-vármegye alispánjához a betegsegélyző pénztárak járulék hátralékaik után késede-

delmi kamat intési és végrehajtási költségek felszámíthatása tekintetében a következő rendeletet intézte:

113.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1899. évi junius hó 11-én 35113. szám alatt kelt és

Háromszék vármegye alispánjához intézet rendeleete.

Mult évi október hó 19-én 25165. sz. a. kelt jelentésére, melyben a hivatal utasítást kért tőlem arra nézve, hogy a betegsegélyző pénztárak járulék hátralékaik után késedelmi kamatot, intési és végrehajtási költséget számíthatnak-e fel, a fölterjesztett iratok visszaküldése mellett a m. kir. pénzügyminiszter urral egyetértőleg következőkről értesitem a hivatalt.

Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV. t.-cz 24. §-a értelmében a betegsegélyző pénztárak javára eső hátralékok közigazgatási uton közadók módjára hajtattak be, önként következik ebből, hogy a behajtás körül ugyanaz az eljárás követendő, melyet a közadók kezeléséről szóló 1883. év XLIV. t.-cz. III. része a közadóknak s az azokkal hasonszerű tartozásoknak végrehajtás útján való behajtásánál előír s ilykép, miután az előbb idézett 1891. évi XIV. t.-cz. e tekintetben kivételt egyáltalán nem állapít meg, önként következik az is, hogy a kérdéses járulék-hátralékok után ép ugy joguk van az egyes betegsegélyző pénztáraknak a hátralékosoktól késedelmi kamatot követelni, mint viszont a végrehajtást szenvedők és a végrehajtási összes költségek fedezésére a törvényesen felszámított behajtási illetékeket is megfizetni kötelesek.

A mi ugyanis mindenekelőtt a kamat felszámítás jogosságát illeti, késedelmi kamatok már a mulasztás tényének jogi következményeinél fogva minden lejárt tartozás után jogosan követelhetők; nyilvánvaló tehát, hogy 1891. évi XIV. t.-cz. 19. §-ának c) pontjában foglalt s a hivatal által idézett az a rendelkezés, hogy a törvény IV. fejezete értelmében megálapítandó járulékon kívül az egyes pénztárak tagjaitól egyéb szolgáltatásokat nem követelhetnek, nem vonatkozhatik a késedelmi kamatokra, mert ezek követelésének jogosultságát törvényes rendelkezések biztosítván, a betegsegélyző pénztárak késedelmi kamatok szedésétől csak abban az esetben volnának eltilthatók, ha az idézett törvényezik e tekintetben kifejezetten tiltólag rendelkeznek.

Ugyanez a szabály áll a végrehajtást szenvedő munkaadók által fizetendő behajtási illetékekre nézve is; mert egyfelől az 1891. évi XIV. t.-cz előbb idézett 19. §-ának c) pontja 1883. évi XLIV. t.-cz. 72. §-ának eme behajtási illetékek megállapítását tárgyazó rendelkezését szintén nem helyezi hatályon kívül, s mert másfelől a végrehajtási költségek megtérítési kötelezettsége az arra okot szolgáltatónak kötelességellenes magatartásából, illetve mulasztásából szükségképpen következik.

A mi azonban a sepsi-szent-györgyi kerületi betegsegélyző pénztár 1897. évi marcius hó 1-én tartott igazgatósági ülésén hozott határozatának azt a részét illeti, hogy a behajtási illetékek is a betegsegélyző pénztárba volnának beszolgáltatandók, e rendelkezés törvénybe ütközik: mert igaz ugyan az, hogy ez illetékek az említett igazgatósági ülés határozat értelmében utólagos elszámolás alapján a végrehajtást teljesítő közigazgatási közegeknek fizettetnék ki s ilykép a neheztelt határozat a közadók kezeléséről szóló törvény szelemével, hogy t. i. a végrehajtási illetékek a

végrehajtást teljesítő közegek javadalmazására fordítandók, nem kerülne ellentétbe, e tekintetben azonban az 1883. évi XLIV. t.-cz. 76. §-a, oly rendelkezést tartalmazván, hogy a behajtási illetékek fejében befolyt összegek az illetékes állami, esetleg községi pénztárakat illetik meg s ezek tartoznak aztán a végrehajtás körül eljáró személyeket szabályszerűen magállapított díjaik, illetve készkiadásaik tekintetében kielégíteni: a sepsi-szent-györgyi kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósági ülésének a törvény határozott rendelkezésével ellenkező határozata fenn nem tartható.

Ily értelemben rendelkezik egyébiránt hivatali elődömnök 1897. évi július hó 10-én 40526/VI. sz. a. a másodfoku iparhatóságokhoz intézet körrendelet is. (Közlemények 23-ik szám.)

Felhivom tehát a hivatalt, hogy a nevezett kerületi betegsegélyező pénztárt az intési és végrehajtási költségek felszámításától tiltsa el.

Szaktársak! Ezen rendeletből tisztán kiviláglik az, hogy a betegsegélyező pénztáraknak hátralékosoktól késedelmi kamatot követelni és őket valamint a végrehajtási költségek fedezésére az illetékes hatóságot fel kérni jogukban áll.

Midőn tehát ezen rendeletet t. szaktársainkkal közöljük, felkérjük őket, hogy járulékaikat annál is inkább pontosan a pénztárba befizetni sziveskedjenek, mert ellenesetben a fent említett tul kiadásoktól a pénztárnak eltekinteni nem lehet.

Ipar.

Iparosok hitelszövetkezete Aradon. Az aradi ipartestület kebelében tegnap alakult meg az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. Az alakulásnál a központot dr. Horváth János budapesti iparhatósági biztos, az Országos Központi Hitelszövetkezet felügyelő bizottsági tagja képviselte. Az alakuló értekezleten több száz iparos vett részt. Az aradi kereskedelmi iparkamarát Kristyory János elnök és Edvi Illés László helyettes titkár, az ipartestületet Rozmanith Albert alelnök és az előljárási tagjai képviselték. Dr. Horváth János kiküldött részletesen ismertette a hitelszövetkezetek célját, szervezetét, az új szövetkezeti törvényt és azokat az elveket, amelyek a szövetkezetek alakításánál figyelembe veendőek. Előadását nagy érdeklődéssel hallgatták és végül zajosan megéljeneztek. Ezután dr. Horváth elnöklésével és alapos magyarázatai közben letárgyalták az alapszabályokat, s végül megalakították a tizenkéttagú igazgatóságot, a hattagú felügyelő bizottságot, s a harminctagú bíráló választmányt. A központi szövetkezet kiküldöttje az igazgatóságba Edvi Illés László kereskedelmi és iparkamarai helyettes-titkárt, a felügyelő bizottságba Bozsik Györgyöt nevezte ki. A szövetkezet nagyon kedvező auspiciumok közt alakult meg. Az üzletrészeket máris tömegesen jegyezték.

Vegyes hírek.

Tanoncfelszabadítás. A múlt hó 2-án tartott tanoncvizsgáló bizottsági ülésen a következő tanoncok szabadultak fel:

1. Pálla István	Kecskés György mesternél
2. Kaiser János	Czvinár Anna „
3. Zornik János	Galaba József „

4. Virágh József	Kampf Mátyás mesternél
5. Sigmond Antal	Martin Antal „
6. Schneider János	Reiter Antal „
7. Metz Dániel	Mayer Fülöp „
8. Tóth János	Tóth Mihály „
9. Fekete István	Mihelics József „
10. Brüder Izidor	Augenfeld Lajos „
11. Janek Ernő	Szommer Pál „
12. Stahl János	Leszl József „
13. Sterner Arnold	Sterner Miksa „
14. Csuri János	Busch Pál „
15. Biró Kálmán	Tetl János „
16. Pápai László	Bacsányi József „

A budapesti fodrász segédek önképző körének vigalmi bizottsága felkéri mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, hogy e célból sziveskedjenek a kör elnökéhez Paulik József urhoz fordulni. (Andrási-ut 50).

A kontárok ellen megindult mozgalom tárgyában kibocsátott aláírási ívekből *Mihelics József* szaktársunk neve tévedésből kimaradt, amit saját kérelmére ez alkalommal helyreigazitunk.

Dunába fult borbélysegéd. Izgalmas jelenetnek voltak mult hó 20-án délután szemtanúi a soroksáriak. Az ottani Dunaágba ugyanis fürödni ment Ballauer Kristóf torontál-megyei születésű borbélysegéd s fürdés közben egyszerre csak göresöket kapva fuldokolni kezdett. Segélykiáltásaira igen sok ember futott össze a Dunaparton, de senki se mert segélyére menni úgy, hogy a szerencsétlen borbélysegéd szemük láttára merült el a hullámokban. Holttestét még nem találták meg.

Püspök és borbélysegéd. Az elhalt Nogáll János püspökről a következő érdekes apróságot elevenítik föl, amely élénk világot vet a megboldogult szívjóságára.

A főpap szerette a borbélyát, akinek a tréfáin módfelett tudott mulatni az ősz püspök. Egy hétfői reggelen a borbély szomorúan sóhajtozott, mialatt a szappanból habot kevert.

— Nono — szólt szeliden rá a püspök, tán nem aludtad ki magad fiam.

— Más bajom van méltóságos uram — felelt busana a legény. Üzletet szeretnék nyitni . . .

Hogy, hogy nem kitudódott, hogy minden rendben volna, csak éppen a költség, csekély hatszáz forint hiányzik az önállósításhoz.

— No csak nem szabad kétségbeesni — mosolygott a főpásztor — s csöndesen eltipegett az íróasztalához. Azután kikereste a pénzt mindenféle lim-lom közül s odanyújtotta egy csomóban a boldogságban könnyező legénynek.

— Hát itt van no, nem szabad busulni. Hanem visszaadd ám fiu!

És a borbélyüzlet szépen felvirágzott. Alig telt belé egy esztendő, megházasodott a borbély s a lakzi után való napon ünnepi ruhába öltözötten nyitott be a jóltevőjéhez.

— Méltóságos uram, hálás köszönettel meghoztam a kölcsönt.

A főpap csodálkozva nézett a borbélyára, aztán elgondolkozott s kedves duzzogással tiltakozva emelte maga elé a kezét:

— No ne okoskodj! Micsoda dolog ez! Erigy, vidd te, te . . . Hát bankár vagyok én? Segítsen továbbra is az Isten!

Meghívó. A budapesti fodrász-segédék önképző-köre 1899. augusztus hó 6-án a városligeti „Herminakert” (ezelőtt Klemens) összes helyiségeiben Hermina-ut 27. szám alatt színelőadással és tánczvizsgálommal egybekötött nyári mulatságot rendez saját önképző köre javára, melyre az érdeklődők ez uton is meghivatnak. Ez alkalommal színre kerül a „Sárga Csikó” című népszínmű. Továbbá nagy díjkeverseny három szép nyeregménnyel: I. nyeregmény: 10 koronás arany. II. nyeregmény: egy tajték szivarszipka. III. nyeregmény: egy kokinkinai eleven kakas. Nagy tombola négy értékes nyeregménnyel: I. nyeregmény egy hordó sör, II. nyeregmény egy sült liba, III. nyeregmény egy japáni legyező, IV. nyeregmény (titok.) Kezdeté délután 4 órakor. — Színelőadás kezdete esti 7 órakor. Confetti jourfix!! A zenét Kuthy Gyurka jónevű zekara szolgáltatja. A mennyiben elegendő földött helyiség van, a mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. Belépti-díj: személyjegy 50 kr., a pénztárnál 60 kr., családjegy (1 ur 2 hölgy) 1 frt. a pénztárnál 1.20. Felülfizetést köszönettel fogadunk és a szaklapban nyugtázzuk. Jegyek kaphatók: Biber Károly, Kossuth Lajos-u. 1. — Breitfeld Alajos, Dorottya-utca 13. — Dorits Márk, Koronaherczeg-u. 3. — Éles József, Lónyai-u. 1. — Fülöp Mihály, Korona-u. 4. — Hermann János, Andrassy-ut 26. — Joszt Péter, Király-u. 32. — Kampf József, Andrassy-ut 50. — Kruch Péter, Teréz-körut 35. — Maksa Ferencz, Kerepesi-ut 15. — Pásztory Mór virágkereskedésében, Kerepesi-ut 5. — Réthly Árpád, Kecskeméti-u. 16. — Stein Manó, Hángária-szálloda. Uram Emil, Rottenbiller-u. 4. — Venczel József, Teréz-körut 8. — Vadas Ádám, József-körut 87, továbbá a rendezőbizottsági tagoknál és a kör helyiségében (Krupka-kávéház, Sütő utca.)

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Budapest. Tessék a bizottsághoz fordulni kérelmével. Megteheti azt a hét bármely péntek napján esti 6—9 óráig a Krupka féle kávéházban. Ott készséggel nyújtanak jelvilágosítást.

S. K. Budapest. Lapunk mult számának vezércikke azt hisszük nemcsak önt, hanem az összes szaktársakat kielégithette. Ne féljen semmit, nem lesz az a szabályrendelet oly szigorú, mint ahogy azt a tisztifőorvos ur kívánja. A főv. bizottsági tagok humanizmusától elvárjuk, hogy nem fognak hozzájárulni ahhoz, hogy a megélhetésünk lehetetlenné legyen téve.

L. M. Bécs. Kérelmével tessék az elhelyező osztályhoz fordulni, ott megkapja a kívánt felvilágosítást.

K. J. Budapest. Cikkét nem közölhetjük, mert nem jó.

Felelős szerkesztő: *Leichter Lipót.*

Belmunkatársak: *Hermann János, Réthly Árpád és Horváth Ferencz.*

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadja: *Nagel István könyvnyomdája, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.*

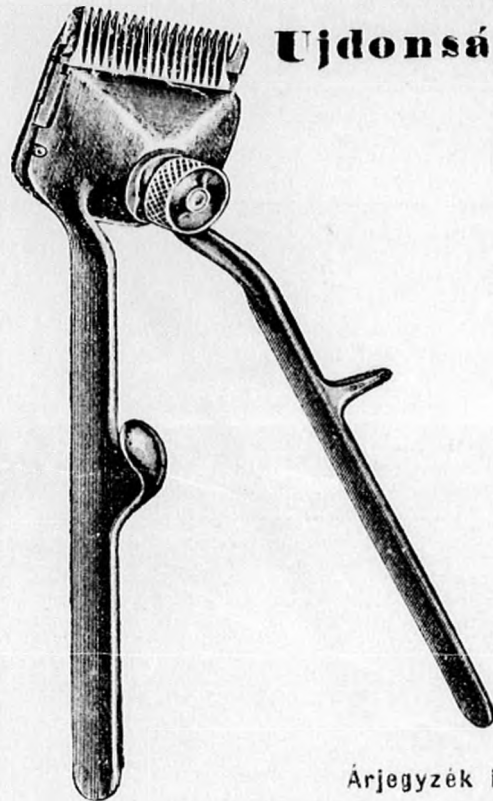
Kecskeméti Sándor, Temesvár belváros.

Homoru köszörülő műhely

légszesz és villanyerővel, saját házamban.

— Hamburgi küszörüsök. —

➡ Összes borbély és fodrászati cikkek nagybani gyári raktára. ➡

Ujdonság! Ujdonság!

„WIDE AWAKE“

eredeti amerikai hajvágógép két feltoló fésűvel

ára 2 frt 90 kr.

„Koh-I-Noor“ legrövidebb szakálvágó; ára 3 frt 90 kr. Budapesti rendelések 5 frton felül — az összeg előleges beküldése esetén — bérmentesen házhoz szállítva küldetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések

e lap számára felvételnek a kiadóhivatalban:

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.

Beretváló szappan

eddig utól nem ért kitünő minőségben.

Szaktérflak által kipróbálva, ajánl

EITEL G.

szappan és gyertya gyára

Brassó (Kronstadt)

5 kilós postacsomag 3 frtért minden állomáshoz

Minta ingyen és bérmentve

Rasier Seife

in bis jetzt unerreichter Qualität.

Von Fachleuten erprobt empfiehlt die

Seifen und Kerzen-Fabrik

G. EITEL

Kronstadt (Brassó)

pr. 5 klg. Postpaket fl. 3.— franco jeder Station.

Muster gratis und franco.

Fodrász-berendezés darabonként olcsó áron eladó. — Hol, megmondja a kiadóhivatal.

Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben.

**Miért kedvelik? — Miért használják?
A Jászsági bajuszpedrőt!**

!!MERT JÓ!!

Mert semmi körülmények között sem keményszik meg. Ennek daczára a bajuszt a kivánt állásban megtartja. Nem töri. Nem tépi ki. Nem avasodik. Szaga állandóan kellemes marad. A benne levő anyagok pedig a bajusz növésére is kedvezők. Ugy hogy jóságánál és kitünő tulajdonságainál fogva bárkinek is ajánlhatom.

Fehér, barna és fekete színűben: kis doboz 15 kr. nagyobb doboz 20 kr. Vízonteladónak 33%-ot és ingyen csomagolást, nagyobb megrendeléseknél még portómentességet is biztosítok.

Bordás János gyógyszerész
Jászberényben

Kapható: Bordás János gyógyszerésznél Jászberényben.

Nélkülözhetetlen.

Az egész világon szabadalmazott találmány

Feltaláló: **Csermák József** műszerész.

Fodrász
nem lehet meg
nélküle

Arcevédő

hogy a hajnyírás
alkalmával levágott
haj az arczba és
szembe ne hulljon.

Bármely arczra alkalmazható. Nem pusztul, 10 évig is eltart. Könnyen tisztogatható és elmés, czélszerű szerkezeténél fogva mindenki tud vele bánni.

Kapható csakis az egyedüli elárusítónál:
Leichter Lipót fodrásznál, Budapest, VI., Szerecsen-utca 12.
Egy arcevédő ára 2 frt.

FLASNER LAJOS
mű-készörüs-mester

első magyar villanyerőre berendezett borotva homoru-műkösörüldéje és
aczeláru raktára

Budapest, VIII., József-körut 21.

Ajánlja:

Borotválókés jellel: Bengal. Johnson, Dodge, 7 csillag, Johnbarber, Pearson Kronwolt, Piefen, Johnheilfort, stb legjobb öblösre kösörüléssel minden szélességben, darabja 1 60, 1 70, 2.—, 2.25, 2 80, 3 — frt

Borotválókés francia és angol kösörüléssel, minden gyárból önbortválni való, darabja 1.—, 1.25, 1.50, 1.80, 2.—, 2.25, 2.50 3.—, 3.40, 4.—, 5.— frt.

Hajollók különféle gyártmány, minden sulyban és nagyságban, darabja 1.40, 1.70, 2.—, 2.10, 2.50, 2.70, 3.—, 3.40 frt.

Báryánt Hajvágógép 5 —
Báryánt-Szakályníró 3.50
Amerikai Hajvágógép 5.50
Amerikai Szakályníró 5.—
Fenőszíjak darabja —.80, —.90, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 2.50, 3.— frt.

Lehuzó-kövek darabja 1.— 1.25, 1.50, 1.80, 2 — 2.25, 2.50, 2.80, 3.—, 3.50 frt.

Hajfodorítóvas német és valódi francia, darabja .40, —.50, —.60 kr.

Köpölyvas darabja 4 — 4.50, 5.—, 5.50, 6.—, 6.50, 7.50, 8.— frt.

Ervágó darabja 1.40, 1.50, 2.—, 2.50, 2.80, 3 frt.

Fogszerszámok. Angol kulcs 3 horoggal, darabja 2.50, 2.80, 3 — 4 — frt Fog-vasfogó, (német és előrajz után is) darabja 1.50, 1.80, 2.— 2.25, 2.50, 2.80, 3.— frt

Kösörülések ára:

Borotvakés öblösre kösörülése és francia kösörülése 50, 60 70 kr. vastagok vagy ujak 80 kr. Uj él 30, hajvágó olló 30 kr.

Megrendelések vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek

ZAORÁI JÁNOS
BUDAPEST, VIII. BAROSS-UTCZA 5. SZÁM.

Első magyar
villany és légszesz erővel berendezett
borotva homoru-kösörüldéje.
Aczeláru raktár.

Mult év november hóban üzletemet, melyet jóval megnagyobbítottam, Baross-utca 5. sz. alá helyeztem át, melyre felhivom b. figyelmét.

„CHIC!!

Bajusz-
erősítő!

Uj
Találmány!

Az eddigi eljárás, a nedves bajuszt a bajuszkötővel lekötni, igen hiányos volt, mert a csinos alakot elérhetni ugyan, de tartóssága: még néhány órára sincsen biztosítva. Ezen nagy hiányt pótlendő, sok kísérlet alapján oly jó illatú folyadékot találtam fel, mely a bajusznak, a kötő által adott alakját és helyzetét 2—3 napig is képes fenntartani. dacára, hogy e folyadék nem ragad és nem zsíros. Többi jó tulajdonságainál fogva ezen cikk minden fodrászterem szoros szükségletei közé fog tartozni és úgy az állandó, mint az utazó közönség által czélszerűsége következtében szívesen fog vétetni.

Nagybani beszerzési ára 1 darabnak 30 kr.
Eladási ára „ 60 „

„CHIC“ bajuszerősítő már hónapok óta kitűnő sikerrel és általános elismeréssel próbáltatott ki és ma már majdnem teljesen bevezetett cikk, mely általános kedveltségnek örvend.

Két „CHIC“ reklámtábla, pompás, rikító színben minden megrendelőnek ingyen és bérmentve küldetik vagy mellékeltek.

„CHIC“ törvényileg védve van, hogy hasznavehetetlen rossz utánzásoktól megóvassék, melyek a legelső sorban is a vevőközönséget károsítják.

„CHIC“ bajuszerősítő, a bajuszt 2—3 napig a kívánt helyzetben tartja.

Jó tulajdonságai:

1. Nincs benne sem zsiradék, sem ragasztószer.
2. Hatása a bajuszra két perc alatt a legszenzációsabb módon mutatkozik.
3. A bajusz, melyet fésűn át a „CHIC“ bajuszerősítővel bedörzsölnek és nyomban rá a selyem bajuszkötővel átkötnek, 2—3 napon át a legszebb helyzetben marad és alakját, mely tetzés szerinti marad, ez idő alatt egyáltalán nem változtatja.
4. A bajusz-erősítő a bajuszt megpuhítja és hajíékonyná teszi, a szőrszálakat nem mereviti, sőt azok növéstét előmozdítja.
5. A „CHIC“ ezen hatása utólérhetetlen és semmiféle más hasonló szer által még csak megközelíthetőleg sem éretett el, miért is a közönség érdeke, hogy utánzatokkal vagy más legtöbbször ártalmas szerekekkel össze ne téveszsze.

Feltalálója: **Dankovszky Istvan**

illatszerész

Budapest, V. ker., Wurm-uteza 5. szám.

Ugyanott kapható a fodrász és borbély szakmába vágó összes kellék és berendezés **legjobb minőségben** és mégis igen előnyös áron. Valódi francia és amerikai haj és szakállvágó gépeim ára tudvalevőleg majdnem negyedrésszével alászállt. A többi fodrász és borbély eszközök is, tömérdek külföldi bevásárlásaimnál fogva is előnyösebbek, mint eddig jegyeztettek.

Az illatászat legkiválóbb különlegességeim a következők:

Eau-de-Cologne, Eau-de-Quinine, Eau-de-Portugal, Champoing, Eau-Tonique, Eau-vegetale, Vinaigre-de-Toilette.

ROB. GREENSILL-féle specialitások, ugymint: Salycil szájviz, fogpor és fogpép.

Viaszkhajkenőcsök, Hajfostószer, Brillantinek, Bajuszpedrők, Bandauline, Vinaigerek Toile te szappanok, Aetherikus olajok
Legujabb eszköz és illatszer árjegyzékem már a leszállított árakkal díjmentesen és bérmentve küldetik.